

Štyridsať bratov a ich sestra

Kedysi žil otec, ktorý mal štyridsať synov a jednu slepú dcéru. V dome stálo vedľa seba štyridsaťdva postelí. Slepé dievča každé ráno poustielalo posteľ a rozložilo oheň pod kotlom, v ktorom sa varilo jedlo pre celú rodinu. Potom poukladalo na stôl štyridsaťdva misiek. Otec od svitu do mrku robil na svoje deti. Oral veľké pole, na ktorom sa urodilo žito, veľké ako drienky. Uprostred poľa bola mladá jablň s bielymi vetvami a pod stromčekom zurčala v studničke chladná vodička.

Prišla jeseň. Listy na jabloni zožltli. Prvé jablká, čo sa urodili na stromčeku, dozreli. Starec popohlnal kone, vymlátil rýchlo žito, preniesol ho do sýpky vo veľkom vreci a zapriahol štyridsať volov do drevených pluhov. Nad brázdami, ktoré vyorali jeho synovia, stála biela para. S meričkou v ruke kráčal otec po poli a sial zrná. Padalo na čiernu zem ako zlaté krúpy. Za tri dni obrobili celé pole. Otec, unavený ťažkou robotou, vrátil sa domov a ochorel. Slepá dcéra navarila chorému horké korenie, ale nevrátili mu zdravie. Keď pocítil, že sa blíži jeho koniec, zavolať svojich synov a povedal:

– Moje drahé deti, odchádzam na ďalekú cestu, z ktorej niet návratu. Prejdite jeden za druhým okolo mňa, chcem vás naposledy pohľadiť po hlavách.

Keď sa všetci synovia rozlúčili s otcom, zdvihol sa na posteľ a povedal:

– Pamätajte si, – hovoril, – že na našom poli sa rodí najchutnejší chlieb. Obrábajte pole spoločne a žite ako bratia. Nehádajte sa medzi sebou. Kto z vás mi donesie za krčiaztek vody zo studničky, čo je prostred nášho poľa? Chcem si v poslednej hodine zvlažiť ústa vodou, ktorú pili moji dedovia.

Štyridsať bratov vzalo štyridsať krčiaztekov a rozbehlo sa na pole. Keď však prišli k studničke, nenabrali vodu, ale postavili krčiazky pod jablň, každý si odlomil haluz a začal premeriavať pole.

– Bratia, prečo premeriavate roľu? – spýtal sa najmladší brat.

– Rozdelíme si ju! – ozvalo sa naraz tridsaťdeväť hlasov.

Začali deliť pole a pohádali sa. Zdvihli palice, spustili hrozný krik, pobili sa, porozbíjali krčiazky.

Keď počul starec krik, slabým hlasom sa spýtal:

– Čo robia moji synovia?

– Bijú sa na poli, – odpovedalo slepé dievča.

– A vodičku mi doniesli?

– Nie, otecko, nedoniesli.

Keď to starec počul, hlboko vzdychol, nadvihol sa a takto preklial synov:

– Preklínam vás, premeňte sa na krty a celý život sa hrabte v zemi, lebo sa jej neviete nasýtiť.

Len čo vyriekol tie slová, synovia sa premenili na krty. Rozbehli sa po poli, vyryli štyridsať dier a zmizli pod zemou.

Slepé dievča pochovalo otca, vyšlo do poľa a hľadalo bratov.

Začalo volať. Pospomínalo všetkých štyridsať mien, ale nik sa neozýval. Úbohá sirota sadla si pod jablň a horko zaplakala. Začula ju malá vodná jašterička, ktorá bývala na dne studničky. Uľútosťilo sa jej siroty, i zmilovala sa nad ňou. Vyšla z vody a povedala:

– Neplač, dievčatko, tvoji bratia žijú.

– Prečo sa teda neozvú? Kde sú?

– Na dolnej zemi.

– Kto ti povedal, že sú na dolnej zemi?

– Voda, čo vyviera z veľkej hĺbky.

– Ako nájdem bratov?

– Poviem ti. Dolu na roli pod medzou je vyschnutá studňa. Staň si do vedra a spusť sa.

Neboj sa. V studni nie je voda. Na dne nájdeš veľkú platňu. Keď ju zdvihneš, pocítiš kamenné schody, ktoré vedú do podsvetia. Chod' po tých schodoch, kým neprídeš celkom dolu.

Slepé dievča sa vrátilo domov, vzalo košík a išlo späť na pole. Tam striaslo z jablone všetky jablká. Potom ich porátalo a bolo ich práve štyridsať, pre každého brata jedno. Dievčina ich dala do košíčka. Našla vyschnutú studňu, stúpila do vedra a spúšťala sa nadol. Zišla až na dno studne. Tu zdvihla platňu a pustila sa dolu schodmi. Takto išla dvadsať týždňov. Bola zmorená únavou a hladom, ale jablká sa nedotkla. Každému bratovi chcela doniesť jedno jablko z otcovského stromu.

Zastavila sa až prvý deň dvadsiateho prvého týždňa, čo bola v podsvetí.

– Koho hľadáš? – ozval sa jej hlas akejsi starej ženy.

– Hľadáam svojich štyridsať bratov. Nevieš, kde sú?

– Tu sú, zatvorení v malom domčeku. Trikrát denne im dávam jesť solenú hlinu; keď začnú od smädu pišťať, každému nalejem za pohár vody. Chytia poháriky prednými nožičkami, ale len čo ich priložia k ústam, dná pohárikov odpadnú a voda sa rozleje. Nikdy nemôžu uhasiť svoj smäd.

– Zaved' ma k nim, stará mať! – prosila slepá dievčina.

Keď vošli do domčka, krty žalostivo zapišťaťali.

– Môžem dať každému po jablku? – spýtala sa slepá.

– Daj im! – prikývla starká.

Dievča išlo s košíčkom v ruke od krta ku krtovi a každému podalo jablko. Krty žiadostivo zahryzli do šťavnatých jabĺk. Stal sa však zázrak. Len čo prehltli prvý kúsok, premenili sa znovu na ľudí. Slepá ich nevidela, iba počula, a od radosti zaplakala. Najmladší brat zjedol len polovicu jablka. Druhú polovičku dal svojej slepej sestričke. Dievča zahryzlo do jablka, a keď prehltlo prvý raz, prehliadlo.

Radosť bratov nemala konca-kraja. Neboli už krtmi a ich sestrička videla a nevedela sa na bratov vynadávať.

Bratia a sestra sa vracali po schodoch na biely svet. Vpredu išla sestrička a za ňou bratia. Išli dvadsať týždňov. V prvý deň dvadsiateho prvého týždňa vyšli zo suchej studne, a čo nevideli! Na otcovej roli stálo plno obilia, na stebľách boli veľké žlté klasy.

Bratia vzali štyridsať kosákov a spoločne zožali roľu. Žito zaviezli do otcovej sýpky. Sestra zamiesila na chlieb. Chleby z novej múky, ktoré posádzala prvý raz do pece, rozdala chudobným, aby im pripamätali ich otca. Chleby, ktoré upiekla druhý raz, zjedli bratia a žili v pokoji a svornosti.

Úlohy- Štyridsať bratov a ich sestra

1. Vyhl'adaj v texte a dopiš vety:

Kto z vás mi donesie za krčiaztek zo studničky, čo je prostred nášho?
Starec popohнал , vymlátil rýchlo , preniesol ho do sýpky vo veľkom
..... a zapriahol štyridsať do drevených pluhov. Chytia poháriky prednými , ale len čo ich priložia k ústam, dná pohárikov odpadnú a sa

2. Dopln správne i, í, y, ý (môžeš si pomôcť textom)

s_ nov, m_siek, l_sty, r_chlo, v_mlátil, s_pky, poc_til, zm_zli, sp_tal sa

3. Napíš niekoľkými vetami, o čom bol príbeh.

4. Nakresli ilustráciu príbehu